

Hoofdstuk 1

Het verband van de woorden

Paulus en Silas brengen onderweg een bezoek aan Filippi, een hoofdstad in Macedonië (vers 12). Zij hadden hiervoor een speciale oproep ontvangen (vers 9). Toen zij daar op de eerste sabbat waren, hielden zij zich bezig met prediking en gebeden (vers 13). Dit werd bekroond met een gezegende uitkomst. Door het eerste werd Lydia bekeerd (vers 14-15). Door het tweede werd een dienstmaagd verlost van de duivel (vers 16-18). De prediking en het gebed vormen de grote macht van God om de harten te veranderen en satan te overwinnen.

Maar wanneer wij de duivel overlast bezorgen, zal de duivel niet ophouden om ons lastig te vallen. De beste predikanten doen zeer veel goed, maar het is hun lot om de grootste smarten te moeten ondergaan. Kijk maar naar vers 19 en daar zult u zien dat Paulus en Silas gegrepen en voor de oversten gesteld worden. Goede God! Het is wat dat Paulus zou worden ondervraagd omdat hij een duivel had uitgeworpen! Maar dit is niet het punt waartegen bezwaar wordt gemaakt. Wat is de belangrijkste reden van de onrust? Haar meesters *'zagen dat de hoop huns gewins weg was'* (vers 19). Hoe kan de liefde tot de wereld leiden tot een aanval op Gods knechten! Wanneer Paulus een einde maakt aan de winsten, die van de duivel afkomstig waren, wordt Paulus in eigen persoon voor de rechtbank gebracht. Begerige harten en goede predikanten worden het nooit met elkaar eens. Begerige harten willen liever de waarheid verkopen dan een einde maken aan hun winsten.

Maar nu de begerige harten voor de rechter staan, wat is hun beschuldiging? Wat? Dat Paulus en Silas een duivel hadden uitgeworpen? Nee. Dat de meesters van de dienstmaagd verlie-

zen leden en benadeeld werden door hun preken? Nee, hoewel dit eigenlijk wel de achterliggende oorzaak was. Toch was iets anders het voorwendsel. Het verlies van winst zou wellicht te gering lijken en daarom onderstreepten zij een andere aantijging, die gemakkelijker geaccepteerd zou worden: *‘Deze mensen beroeren onze stad, daar zij Joden zijn’* (vers 20) en *‘zij verkondigen zeden die ons niet geoorloofd zijn aan te nemen, noch te doen, alzo wij Romeinen zijn’* (vers 21). Het is alsof zij zeiden dat het een stelletje oproerige en ruziezoekende kerels waren. Dat het mensen met een afwijkende geest waren die geneigd waren tot nieuwigheden. Mensen die spraken over vreemde dingen: over een Christus, over geloof en berouw en andere dingen die wij niet begrijpen. Meer behoefden zij niet te zeggen.

Direct is er oproer en zonder enige verdere inspanning – goedschiks of kwaadschiks – is er direct een rechter beschikbaar: *‘De hoofdmannen hun de kleren afgescheurd hebbende, bevalen hen te geselen’* (vers 22). Daarmee zijn zij niet voldoende gestraft. Boven op de geseling moeten zij naar de gevangenis alwaar zij *‘zekerlijk bewaard’* moesten worden (vers 23). Haat tegen het goede leidt bij onbezonnen kwade mensen vaak tot onrechtvaardig handelen. Hij die een goed mens haat is meestal een slechte rechter. Zo komen zij in de gevangenis en de gevangenenbewaarder brengt het vonnis net zo strikt ten uitvoer als hij het gebod onrechtvaardig ontvangen had: *‘Wierp hen in de binnenste kerker en verzekerde hun voeten in de stok’* (vers 24).

Een merkwaardige Goddelijke voorzienigheid is dat Paulus en Silas naar de gevangenis worden gestuurd om een gevangenenbewaarder te bekeren. Om hem los te maken die hen in ketenen sloeg. Om hem te helen die hen geselde. God heeft soms speciale bedoelingen wanneer Zijn dienstknechten op een bepaalde tijd en plaats moeten lijden. Wel, *‘omtrent de middernacht baden Paulus en Silas en zongen Gode lofzangen’* (vers 25). Geen enkele gevangenis kan onze gemeenschap met God blokkeren. On-

danks alle tegenstand zal het gebed ten hemel opstijgen. Zelfs een lijdende christen kan zeer opgewekt zijn.

Maar zie nu de gevolgen hiervan. Hun gebeden deden de hemel beven en de hemel deed de aarde beven, zodat *'de fundamenten des kerkers bewogen werden; en terstond werden al de deuren geopend, en de banden van allen werden los'* (vers 26). Het verbaast mij niet dat een gebed ketenen van ijzer kan verbreken, aangezien ik weet dat het gebed in staat is om de banden des doods te breken. De gevangenenbewaarder *'wakker geworden zijnde, en ziende de deuren der gevangenis geopend'* (vers 27) en omdat hij wist dat bij een ontsnapping van al zijn gevangenen hij daarvoor waarschijnlijk met zijn eigen leven zou moeten boeten, *'trok een zwaard en zou zichzelf omgebracht hebben'* in een vlaag van wanhoop. Paulus had hem in de gaten en schreeuwde met luide stem: Houd op, houd op, *'doe uzelfven geen kwaad, want wij zijn allen hier'* (vers 28). Niemand van ons heeft zich verroerd.

Toen de gevangenenbewaarder het onderzocht had en het alzo bevond te zijn, o, wat een merkwaardige verandering trad er toen in hem op. Hij *'werd zeer bevende'* (vers 29). Wat? Hij die hen eerst deed bloeden, begint nu te trillen! Hij die eerst hun voeten in de stok deed, komt hen nu bevend tegemoet! Wie waren zij, of wat konden gevangengenomen mensen, die geboeid en geselsd waren, doen dat hij voor hen beefde? Toch deed hij het. Wanneer God hun harten heeft aangeraakt zullen spotters bang worden. Dit is nog niet eens alles. Hij *'viel voor Paulus en Silas neder aan de voeten'* (vers 29). Op zijn knieën vraagt hij hun om vergeving voor zijn wrede behandeling, *'hen buitengebracht hebbende'* (vers 30).

Tegenwerping: Maar dit alles zou toch ook door een greintje medelijden en menslievendheid veroorzaakt kunnen zijn?

Antwoord: Nee, hier is veel meer aan de hand. *'Lieve heren'*, zegt hij, *'wat moet ik doen opdat ik zalig worde?'* (vers 30). Alsof hij zei:

Ik ben in een rampzalige staat. Ik heb zondig geleefd en aan veel van Gods volk kwaad gedaan, in het bijzonder aan u. Grote God! Wat zal er van mij terechtkomen. U bent dienstknechten van Christus. Ik smeed u om medelijden met mij te hebben en mij te laten zien wat ik moet doen om mijn arme ziel te redden. Wat antwoorden Paulus en Silas hem? Zij zeiden: *‘Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden’* (vers 31). En ik vraag u op te merken hoe gepast hun antwoord is op zijn vraag. Zij zeggen niet als de overpriesters tegen de gekwelde Judas: *‘Gij moogt toezien’* (Matth. 27:4). Zij verwijten hem niet de hun aangedane hardvochtige en wrede behandeling. Zij maken geen gebruik van de gelegenheid om te zeggen: Beangstigt uw geweten u omdat u zo slecht was dat u ons zo zwaar geselde? Ja, zo is het! En komt u, die ons zo schandelijk misbruikt heeft, nu bij ons om raad en bemoediging? Nee, zij vergeten het aangedane onrecht en gieten olie in de wonden. Zij wijzen hem direct de ware weg ten leven: *‘Geloof in de Heere Jezus Christus, en gij zult zalig worden.’* Maar straks meer hierover.

Ik heb deze tekst om een bepaalde reden gekozen, namelijk dat ik verderga met het volgende artikel van het Apostolicum (‘Ik geloof in Jezus Christus, onze Heere’)³. U ziet dat het in de te behandelen tekst is terug te vinden. Maar voordat ik het verder behandel, staat u mij toe dat ik eerst de woorden analyseer en enkele opmerkelijke conclusies daarbij trek. Daarna zal ik mij meer volledig op het artikel zelf richten.

3. *Noot van de vertaler*: Kennelijk was de auteur bezig met een preken-serie over het Apostolicum.